

מקורות בענין תפילה ושופר

1) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כו עמוד א

משנה. כל השופרות כשרים, חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. אמר רבי יוסי: והלא כל השופרות נקראו קרן, שנאמר +יהושע ו+ במשך בקרן היובל. עולא אמר: היינו טעמא דרבנן - כדרב חסדא. דאמר רב חסדא: מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה - לפי שאין קטיגור נעשה סניגור. - ולא? והא איכא דם פרי! - הואיל ואשתני - אשתני. - והא איכא ארון וכפורת וכרוב! - חוטא בל יקריב קאמרינן. - והא איכא כף ומחתה! - חוטא בל יתנאה קא אמרינן. - והא איכא בגדי זהב מבחוץ! - מבפנים קא אמרינן. - שופר נמי מבחוץ הוא! - כיון דלזכרון הוא - כבפנים דמי.

2) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כו עמוד ב

אמר רבי לוי: מצוה של ראש השנה ושל יום הכפורים בכפופין ושל כל השנה בפשוטין. - והתנן: שופר של ראש השנה של יעל פשוט! - הוא דאמר כי האי תנא; דתניא, רבי יהודה אומר: בראש השנה היו תוקעין בשל זכרים כפופין וביובלות בשל יעלים. - ולימא הלכתא כרבי יהודה! - אי אמרת הלכתא כרבי יהודה, הוה אמינא אפילו של יובל נמי כרבי יהודה סבירא ליה, קא משמע לן. במאי קמיפלגי? מר סבר: בראש השנה - כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי, וביום הכפורים - כמה דפשיט איניש דעתיה טפי מעלי. ומר סבר: בראש השנה כמה דפשיט איניש דעתיה טפי מעלי, ובתעניות כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי.

3) רש"י מסכת ראש השנה דף כו עמוד ב

כמה דכייף איניש - בתפלתו, פניו כבושין לארץ, טפי עדיף, משום והיו עיני ולבי שם (מלכים א', ט), הלכך, בראש השנה דלתפלה, ולהזכיר עקידת יצחק בא - בעינן כפופין, ויובלות שהן לקרוא דרור - בעינן פשוטין, וגזירה שוה לית ליה.

כמה דפשיט טפי עדיף - משום נשא לבבנו אל כפים - (איכה ג), הלכך, בראש השנה - בפשוטין, דלתפלה הוא, ודיום הכפורים נמי משום דשויה בגזירה שוה, ובתענית דלכנופיא - לא איכפת לן, ועבדינן כפופין, להכירא, ולרבי לוי אית ליה כרבי יהודה, דלתפלה בעינן כפופים, וביום הכפורים סבירא ליה דשוה היובל לראש השנה כרבנן, הלכך תרווייהו בעינן כפופים.

4) רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק א הלכה א

מצות א עשה של תורה לשמוע תרועת השופר בראש השנה

5) תלמוד ירושלמי מסכת תענית פרק ב דף סה טור א /ה"א

ולמה תוקעין בקרנות לומר חשבינו כאילו גועים כבהמה לפניך

6) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כז עמוד ב

הפכו ותקע בו - לא יצא. אמר רב פפא: לא תימא דהפכיה ככתונא, אלא שהרחיב את הקצר וקיצר את הרחב. מאי טעמא - כדרב מתנה, דאמר רב מתנה: +ויקרא כה+ והעברת - דרך העברתו בעינן.

7) רש"י מסכת ראש השנה דף כז עמוד ב והעברת - דרך העברתו, כדרך שהאיל מעבירו בראשו בבהמה מחיים.

8) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לב עמוד א גמרא. הני עשרה מלכיות כנגד מי? אמר (רבי) +מסורת הש"ס: [רבי לוי]: +: כנגד עשרה הלולים שאמר דוד בספר תהילים. - הלולים טובא הוו! - הנך דכתיב בהו +תהלים קנ+ הללוהו בתקע שופר.

9) תוספות מסכת ראש השנה דף כז עמוד א חוטא בל יתנאה קאמרינן - וגבי שופר מתנאה נמי בקול תקיעתו.

10) תהלים פרק סט (ל) וְאֲנִי עָנִי וְכוּאֲב יְשׁוּעַתְךָ אֱלֹהִים תִּשְׁגָּבֵנִי :
(לא) אֶהְלֶלְהָ שֵׁם אֱלֹהִים בְּשִׁיר וְאֶגְדָּלְנָהּ בְּתוֹדָה :
(לב) וְתִיטֵב לִיקוֹק מְשׁוֹר פֶּר מִקְרוֹן מִפְּרִיס :
(לג) רְאוּ עֲנֻוִים יִשְׁמְחוּ דִרְשֵׁי אֱלֹהִים וַיְחִי לְבַבְכֶם :

11) תהלים פרק מז

(א) לְמִנְצַח לְבָנֵי קִרַח מְזִמּוֹר :
(ב) כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַף הַרְיָעוּ לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה :
(ג) כִּי יִקְוֶה עֲלֵיוֹן נוֹרָא מִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ :
(ד) יִדְבֹר עַמִּים תַּחְתִּינוּ וּלְאֲמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ :
(ה) יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחְלָתְנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהַב סֵלָה :
(ו) עֲלֶה אֱלֹהִים בְּתִרוּעָה יִקְוֶה בְּקוֹל שׁוֹפָר :
(ז) זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ לְמִלְכָנוּ זָמְרוּ :
(ח) כִּי מִלֶּךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל :
(ט) מִלֶּךְ אֱלֹהִים עַל גּוִים אֱלֹהִים יָשֵׁב עַל כִּסֵּא קִדְשׁוֹ :
(י) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לְאֱלֹהִים מִגְּנֵי אָרֶץ מְאֹד נִעְלָה :

12) נחמיה פרק ח (י) וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אֲכֹלוּ מִשְׁמַנִּים וּשְׂתוּ מִמִּתְקִים וּשְׁלְחוּ מְנוֹת לְאַיִן נֶכּוֹן לוֹ כִּי־קִדְוֶשׁ הַיּוֹם לְאֲדַנְיָנוּ וְאַל־תִּתְעַצְבוּ כִּי־חֲדָנוֹת יִקְוֶה הִיא מַעֲזָכֶם : (יא) וְהַלְוִיִּם מַחֲשִׁים לְכֹל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי הַיּוֹם קִדְשׁ וְאַל־תִּתְעַצְבוּ : (יב) וַיֵּלְכוּ כָּל־הָעָם לֶאֱכֹל וּלְשִׂתוֹת וּלְשַׁלַּח מְנוֹת וּלְעֲשׂוֹת שְׂמִיחָה גְדוֹלָה כִּי הִבִּינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר הוֹדִיעוּ לָהֶם : ס

13) שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקצז סעיף א

(א) אוכלים ושותים ושמחים, (ב) <א> א' ואין מתענין בר"ה ולא בשבת שובה; אמנם לא יאכלו כל שבעם, למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה' על פניהם.

14) ט"ז אורח חיים סימן תקצז(א) (פמ"ג) ואין מתענין בר"ה. ב"י הביא בשם כל בו שיי"א שצריך להתענות בר"ה ועוד הביא תה"ד שכתב דאיכא כמה רבוותי דס"ל דמצוה להתענות בכל ר"ה ואיכא רבוותא אחריני דס"ל מצוה לאכול

15) תלמוד בבלי מסכת ערכין דף י עמוד ב דאמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להן: אפשר, מלך יושב על כסא הדין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה לפני

16) רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ג אבל ראש השנה ויום הכפורים אין בהן הלל לפי שהן ימי תשובה ויראה ופחד לא ימי שמחה יתירה